

Visu šalių proletarai, vienykitės!

Energetikas

VAKARŲ STATYBOS VALDYBOS PARTINIO KOMITETO, JUNGINTINIO PROFSAJUNGOS
KOMITETO, KOMJAUNIMO KOMITETO IR ADMINISTRACIJOS ORGANAS

LAIKRASTIS ĮKURTAS
1980 M.
GRUODZIO MEN. 19 D.

N. 35 (443)
"Kaina 1 kap."

1989 m. rugpjūčio 30 d.
Trečiadienis

KOKIAI BŪTI LIETUVOS KOMUNISTŲ PARTIJAI?

LAIKAS APIBRĖŽTI POZICIJĄ

VAKARŲ STATYBOS VALDYBOS
PARTINIO KOMITETO SEKRETORIUS
V. PIROGOVAS

Pastarojo laiko įvykių rodo, kad politinė situacija Respublikoje darosi vis sudėtingesnė, negrįžtamai artėdama prie kritiškos ribos. Alyvos i ugnį ipylė ir nesenais spausdintas pilietybės įstatymo projektais, o jis Sniečkaus gyventojams reikia suprasti taip, kad daugeliui iš mūsų pilietybė nebus suteikta, kurią mes jau turime būdami kartu Lietuvos ir TSRS piliečiais. Anksčiau spausdintas rinkimų įstatymo projektas ne vienos dešimties tūkstančių žmonių atžvilgiu yra diskriminuojantis. Ir aiškai pažedžia gyvenančių Lietuvos TSR, nevietinės kilmės TSRS piliečių konstituciunes teises.

Jeigu atsižvelgus į tai, kad šiandien Konstitucijos viena kitai prieštarauja, tai yra Respublikos įstatymai prasilenkia su TSRS įstatymais, to pasekoje apribojamos mūsų teises, (tai ir pataisos Lietuvos TSR Konstitucijos 70-am straipsniui, ir eilė kitų įstatyminių aktų, priimtu pastaruoju metu), tuomet galima tvirtai konstatuoti: atvirai paneigti visi socializmo iškovojimai, įvykių, vykstantys Respublikoje — tai nacionalizmo jėgų veiklos rezultatas. Sioms jėgomis, reikia priskirti įvairias partijas, sąjungas, lygas ir, visų pirmą, Sajūdį. Būtent ši organizacija, ku-

riantys atsisakiusi dalyvauti politinėje veikloje, iš esmės, šiuo metu, realiai užėmė valdžią Respublikoje, išpiršdama savo nutarimus ir Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumui, ir Lietuvos vyriausybei. Sajūdis, padėjęs Respublikos vyriausybės tylą pritarima, tik dabar pradėjo atskleidinėti savo kortas.

Peršasi klausimas: o kur gi „vadovaujančioji ir „nukreipiančioji“? Kur Lietuvos Komunistų partijos Centro Komitetas? Kodėl Respublikoje visiškai buvo ignoruotos Tarybų valdžios atkūrimo Lietuvoje 49-osios metinės? Nei iškilmingo susirinkimo, nei gėlių padėjimo prie A. Sniečkaus ir V. Lenino paminklų! Ir kodėl Centro Komiteto nutarimai tokie nenuoseklūs? Vos daugiau nei trys mėnesiai skiria Lietuvos Komunistų partijos Centro Komiteto XVII ir XVIII plenumus, tačiau pastarojo plenumo nutarimai nubraukia ankstesniam preimutis.

Būtent XVIII plenumas ragina šalies komunistus skirstytis pagal tautinę priklausomybę, prarandant or-

ganizuotumą ir idėjinę-politinę vienybę. Toks reiškinys aiškiai prieštarauja partijos kūrimo lenininiams organizaciniams principams. O pasirodės respublikinėje spaudoje pasisakymas apie „lenininį federalizmo principą partijoje“, švelnial tarant nustebino — nejaugi „gerbiamieji“ ženčio ar nenori žinoti, kaip V. Leninas kovojo su federalizmu partijoje pradendant RSDDP II suvažiavimui.

Nereikia būti labai gudriam, kad suprasti: vieninges valstybės rémuose turi egzistuoti vieninga partija. Todėl, vien tiktais turint omenyje Lietuvos išstojimo iš TSRS tikslą, galima suprasti, kad tai neonacionalistų (kitaip jų pavadinti negaliu) tikslas siekiant viškio Lietuvos Komunistų partijos savarankiškumo be jokio vadovavimo iš TSKP CK pusės.

Diskusijose, vykstančiose šiuo metu pirminėse organizacijose, aiškėja keletas Lietuvos Komunistų partijos statuso pakeitimo variantų. Sprendžiant iš pasiskymų spaudoje, televizijoje, vis aiškėja tendencija,

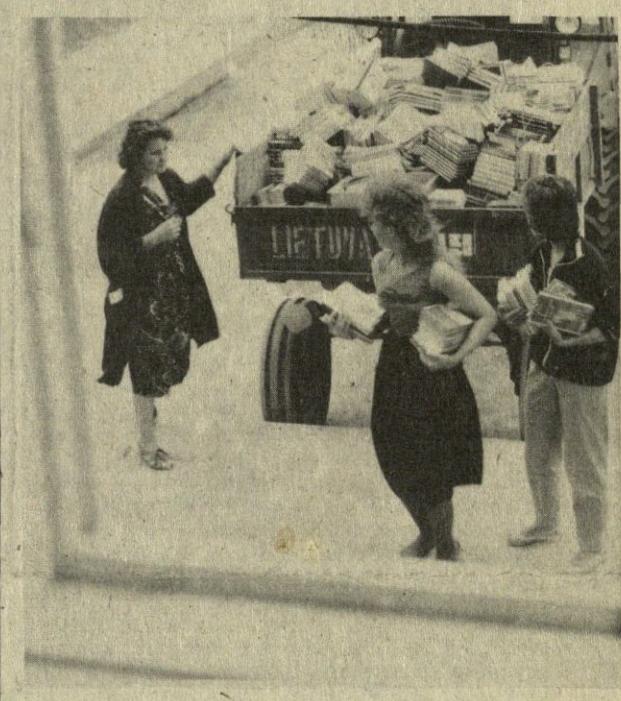
kad Lietuvos Komunistų partija turės savo Programą ir įstatus, ryši su TSKP — sutarties pagrindais. Tai vienas variantas. Ir antras — TSKP reorganizavimas į respublikų Komunistų partijas federacijos pagrindais pagal partijos kūrimo lenininius principus. Mes šių variantų priimti negalime. Lietuvos Komunistų partijos savarankiškumo idėjai turi būti pritarta, bet TSKP sudėtyje.

Deja, atskiri komunistai ir dargi partiniai darbuotojai arba prisitaikydami prie aplinkybių, arba nesuprasdami, kuo gali baigtis ši Respublikos partinės organizacijos primesta diskusija, užima susitaikėlišką poziciją, ir tuo pačiu teisina vienos taučios pranašumo prieš kitą ideologiją, pritaria mūsų valstybės reformos principui — iš federacijos į konfederaciją.

Manau, diskusija, kadaangi ji jau paskelbta, turi spręsti klausimus dėl vidinės partijos demokratijos plėtimo TSKP. Reiktų kalbėti dabar apie procedūrų pakeitimą priimant į partiją ir išstojant iš jos. Būtina spręsti ir dėl pirmišnės partinės organizacijos sekretoriaus statuso, kad jis būtų įstatymiskai ir socialiai ginamas. Pakeisti susirinkimų organizavimo periodiškumą, padidinti pirmišnės partinės organizaci-

(Nukelta 1 2 ps.)

RUGSĖJO PIRMOJI — MOKSLO ŽINIŲ DIENA

Lietuvių mokykla Nr. 6 ruošiasi įkurtuvėms.

V. SUMOVSKIO nuotrauka.

Gerbiame partizanų atminimą. Kurių?

Sios gatvės žmonės gauna ir siunčia korespondencijas į įvairius Tarybų Sąjungos kampelius. Jaujoje Ignalinos atominės elektros energetikų ir statybininkų gyvenvietėje tvirtai prigijo Parko, Festivalio, Taikos, Statybininkų, Energetikų gatvės pavadinimai. O kodėl Partizanų? Todėl, kad prieš voikiškuosius okupantus, Biržų miške, kovėsi Kęstučio būrio partizanai, „Vilniaus“ būrial, vadovaujami Tarybų Sąjungos Didvyrio S. Apivalos, partizanal-desatininkai, Marytė Melnikaitė, pagaliau, čia buvo lietuviškasis partizaninio judėjimo štabas.

Talp aš maniau iki rugpjūčio 8-os dienos, kol „gerbiamas“ J. Mišinys nepaaiškino Didžiojo Tėvynės karo veteranams, komunistams, gyvenvietės žmonėms, susirinkusiems statybininkų klube į susitikimą su „Viename-Jedinstvo-Jednost“ išreikštį savo nerimą dėl Tarybinės Armijos diskriminavimo, ką Sajūdis laiko Lietuvos partizanais, kad partizanai tie, kurie su ginklu rankose kovėsi prieš okupantus 1940—1953 metais.

Mitingo dalyvius ir as-

meniškai mane labai sujau-dino toks atvirumas. Siandien Sajūdis partizanais vadina antitarybinių buržuazinių pogrindžio gaujas, suformuotas hitlerinės okupacijos metais, kurios šaudė ir kore žmones, mėtė juos į šulinius, kan-kino.

S. Laurinaičio „Neapykanta istorinei tiesai“ („Laikas ir įvykiai“ Nr. 17 — 87 m.) J. Jermalavičiaus „Buržuazinių nacio-nalistų aukos pokario Lietuvoje: skaicių ir faktai“ („Laikas ir įvykiai“ Nr. 15 — 88 m.) straipsniuose teikiami širdži stengdantys faktai. Stalai kurie iš jų.

Tiktais nuo 1944 metų vasaros iki 1945 metų liepos 26-os dienos, jie nužudė ir nukankino daugiau kaip 3858 žmones, daugiausia lietuvių tautybės. Tarp jų 729 apylinkių Tarybų pirmininkus, 39 valsčių vykdomų komitetų pirmininkus, jų pavaduotojus, sekretorius, daug naujakurių, vargingųjų valstiečių, kaimo inteligenčių.

1944 metų vasara Lietuvos Komunistų partijos Centro Komitetas ir Respublikos vyriausybė pri-

S. PROCHORENKA,
montavimo-statybos valdybos Nr. 21
partinės organizacijos sekretorius.

Partijos draugo „Saldus žodis“

Viename „Energetiko“ numeryje buvo išspausdintas Vladimiro Boronino straipsnis „Tas saldus žodis — diskusija“, kuriame diskutuota apie Komunistų partijos statusą Tarybų Lietuvoje. Ir iš tikrujų, nepasakysi, kad Vladimiras Ivanovičius abejingas žmogus. Manau, kad jo straipsnis daug ką sudomino. Stai ir aš čia negaliu nutilytėti.

Sutinku su autoriumi, kad... „federalacijos idėja negaliama... perkelti į partijos kūrimą. Tai skirtinių dalykai... Federalizmas, būdamas partijos slypių savyje skiliama dėl kurių subjektyvaus charakterio priežasčių... federalacija (partinė — S. P.) slypių savyje... — galimybę, kad komunistų partija išsigims į nacionalinę... Teoriškai, federalizmas partijos klaudingas, praktiškai — pavojingas dėl skilio ir išsigimimo“.

Vienok, autorius toliau, rodos pamiršdamas visa tai, ką mums jau yra sakęs, siūlo jam charakteringus „dvasios stiprybę“ ir „drąsą mintį“, gana keistą kovos būdą su federalizmu partijos: „keisti praktiškai visus įstatus“. Pakeisti tiek, kad pats autorius nebesuprasdamas pateikia sau klausimą, kaip visus šiuos Tarybinių respublikų komunistų partijų įstatu variantus suderinti vieninguose įstatuose? Iš tikrujų, kaip?

Toliau, kaip suderinti tai, kad iš vienos pusės mums diskusijos forma, siūloma išsakyti savo nuomonę, tokiai

klausimu: ar reikalinga atskira Lietuvos Komunistų partija (anketos 6-ame punkte, kurią platina Lietuvos Komunistų partijos sakoma: „Lietuvos Komunistų partija išstoja iš TSKP sudėties, tolimesnai ryšiai su TSKP — sutarties pagrindais, o iš kitos pusės, ...visai tai laukusprendė du paskutinieji Lietuvos Komunistų partijos Centro Komiteto Plenumai. Sudarytos darbinės komisijos, Lietuvos Komunistų partijos Programos ir įstatu projektams ruošti, ir... suvažiavimas priims šiuos dokumentus“).

Tai apie ką mūsų klausia: apie būtinumą atskirti ar apie tai, kas jau išspręsta — apie Lietuvos Komunistų partijos Programos ir įstatu detalius?

Programą, kurią autorius vadina veiklos programa (žodžiu junginyje iš mažosios raidės, tikriausiai, kad iš karto ne taip baisu būtų), paskui rašoma jau „veiklos Programa (iš didžiosios raidės) ir, pagaliau „Lietuvos Komunistų partijos Programa“. Ar ne panašiai vienas iš Arkadijaus Raikino miniatiūros herojų sušuko „Na ir kvailina mūsų broli!“.

S. PROCHORENKA,
montavimo-statybos valdybos Nr. 21
partinės organizacijos sekretorius.

Toliau, kaip suderinti tai, kad iš vienos pusės mums diskusijos forma, siūloma išsakyti savo nuomonę, tokiai

LAIKAS APIBRÉŽTI POZICIJĄ

(Atkelta iš 1 psl.)
jų vaidmenį ir savarankiškumą ir daug ką kitą, o tam reikalinga paruošti praktiskai naujus TSKP ištakas.

Be abejo, įstatuose turi būti nustatytas ir Respublikos partinių organizacijų statusas. Joms turi būti su teikta teisė pačioms formuoti partinį aparata, nustatyti jo struktūrą, spręsti materialinius klausimus ir taip toliau, o centralinės reikalingas, būtent demokratinis, o ne biurokratinis, koks jis, deje, iki šiolė yra. Ir pagaliau, manau, kad partinė veikla maksimaliai turi atitinkti žmogaus interesus, tarnauti jo poreikiams, kad nebūtų dirbama bendrai liaudies labui. Visa tai stiprins TSKP pozicijas, padidins

jos autoritetą.

Apibendrinant visa tai, kas pasakyta, norėtusi tikėtis, kad Respublikos partinėje organizacijoje būtų salėje įvyko bendras partinio komiteto, jungtinio profsajungos komiteto Nr. 150 ir Vakaru statybos valdybos kolektivo problema.

Komiteto sudėtis:

Korovinas S. N. — Vakaru statybos valdybos darbo kolektivo tarybos posėdis, kuriam buvo sudarytas komitetas politinėms ir socialinėms dirbančiųjų teisėms ginti.

Komitetas sudarytas koordinuoti veiksmams, susidarius sudėtingai politinei situacijai Respublikoje. Naujai sudarytas valdymo organas veiks daug

V. PIROGOVAS.
Vakaru statybos valdybos partinio komiteto sekretorius

Gerbiame partizanų atminimą. Kurių?

(Atkelta iš 1 psl.)
éme nutarimą dėl savano riškų gynėjų būrių organizavimo, kovai su klasinių priešu. Iš šiuos būrius išstojo daugiau kaip 7 tūkstančiai žmonių.

1945 metais Tarybų valstybė paskelbė amnestiją tiems, kas nutraukus nusikalstamus veiksmus ir grįžti taikų gyvenimą. Pagal šią amnestiją legalizuota apie 40 tūkstančių žmonių, vienok, apie 20 tūkstančių liko pogrindys. Juo saskaitoje dešimtys tūkstančių žmonių gyvenimą. 1945 metais buržuaziniai teroristai nužudė 5175 Respublikos gyventojus. Beje, patys tragediai kruvioje kronikoje buvo 1946 metai...

Balandžio 12-ą dieną J. Lukšos-Daukanto-Skrūjūno-Skimanto gaujos netoli nuo Alovės miestelio, Butrimiškių kaimė susidorojo su P. Abromavičiaus, Minkeliénės, J. Vitkauskos Šeimomis, kiek vėliau netoli nuo Budos miestelio — su naujakurio Baltrušaičio Šeima.

J. Lukša (kūrinio „Partizanai už geležinės uždangos“, išleisto 1950 metais, autorius) veikė kartu su liūdnai pagarsėjusiu sanduiku kunigu Lilešium. Marijampolės apskrities Ralšupskės apylinkės Padrenkovo kaimė jie užmušė valstietę Meškelavičienę ir jos sūnų Kostą. Lilešius čia pat šalia motinos ir brolio palaikų išprievertavo Meškelevičienės dukterį Birutę ir ją nušovė. Tą pačią naktį Lukšas ir Lilešius gauja užmušę valstietę A. Zukauską, jo žmoną ir sūnų.

V. KARPENKO

nėje ne mažiau kaip 25. moterims — 20 metų.

...Išspręsti plovimo priemonių problemą Siaurės Osetijoje émési vietinės pramonės įmonės. Mėsos ir kaulų miltų gamykloje ir mėsos kombinate jau gaminamas ūkinis mūras.

...Ukrainoje paplitusios kaimynų talkos, statant individualius namus. Pavyzdžiu, Cernigovo srities susivienijimo „Požmašna“ darbuotojai tokiu būdu pastatė ištisą mikrorajoną.

TASS-ELTA

Dirbančiųjų teisėms ginti

Rugpjūčio 24 dieną Vakaru statybos valdybos aktyviai, priimis svarbius nutarimus sprendžiant Sniečkaus gyvenvietės, Vakaru statybos valdybos kolektivo problemas.

Komiteto sudėtis:

Korovinas S. N. — Vakaru statybos valdybos darbo kolektivo tarybos pirmininkas,

Smirkovas S. N. — Vakaru statybos valdybos darbo kolektivo tarybos naras,

Pirogovas V. A. — Vakaru statybos valdybos partinio komiteto sekretorius,

Zavalalovas A. V. — junctinio profsajungos komiteto Nr. 150 pirmininkas,

Prochorenka S. V. — montavimo statybos valdybos Nr. 21 darbo kolektivo tarybos pirmininkas,

Gusakas A. S. — l. e. Vakaru statybos viršininko pareigas,

Bojarunas E. V. — Vakaru statybos valdybos autotransporto valdybos partinio komiteto naras,

Majukovas V. P. — statybos montavimo valdybos Nr. 5 viršininkas,

Serovas A. A. — mon-

tavimo statybos tresto Nr. 3 partinio komiteto sekretorius,

Posochinas J. I. — Vakaru statybos valdybos partinio komiteto naras,

Dementjevas I. — Vakaru statybos valdybos komjaunimo komiteto sekretorius,

Nesterenok K. A. — Vakaru statybos valdybos veteranų tarybos pirmininkas,

Ignatenka I. I. — montavimo statybos valdybos Nr. 21 profsajungos komiteto sekretorius.

Darbininkas — tai kas? Žmogus ar žmogiškasis faktorių?

Iš tikruju, žmogus gamyboje — tai asmenybė, maštanti, norinti suvoki ką daranti, ar „žmogiškasis faktorius“, kaip gana dažnai šia neaiškiu formuliuote mes apibūdiname darbo žmogų? Atsakymą į ši klausimą stengiasi surasti mechanizacijos valdybos buldozerininkas. Ir ne tik į ši.

Pastaraisiais mėnesiais jis tiesė kelius į naują stadioną. Tačiau jis neramina, jog po to, kai kelias bus nutiestas, po metu, jis reikės ne remontuoti, o tiesi iš naujo: tiesiant kelią iškasta labai mažai grunto. O tai reiškia, kad jeigu pilti reikiama sluoksnį žyro, o paskui tiek, kiek reikia asfalto, tai kelio danga bus tokiamo aukštyste kaip bordūrai arba lygial su jais. Arba kitas variantas: pilti ploną žyro ir asfalto sluoksnį. Tuomet kelias igrimas.

Kaip tai? — klausia Viktoras darbų vykdytojo, architektų, autorinės priežiūros atstovų. Kelia priešėjo tiesi praėjusiais metais ir metė darbą. Pastatyti tuomet bordūra, iš dalies sugriuovo. Kam tuomet išeikovojame, tiksliau pavėjui išmetėme pinigus, o dabar nėra iš ko padaryti kelią taip kaip priklauso? Man kalba, tu darbininkas, užsimk savo reikalais. O kai daromas akivaus brokas — kieno tai reikalus?

A. MAKSIMOVA

R. GALKAUS fotonuotrauka.

Rasti tai, kas vienija

Rugpjūčio 23 dieną akcija „Baltijos keliai“ trys Pabaltijo respublikos žymėjo liūdną jubiliejų — Molotovo-Ribentropo pakto pasirašymo 50-metį. Tą dieną Lietuvos gyventojai susirinko prie kelio, kuris prasideda Vilniuje, Katedros alkštėje, ir per Vilnius, Sirvintų, Ukmergės, Panevėžio, Pasvalio

tobusų koloną, papuošta trispalvėmis vėliavėlėmis, ažuolų lapų girliandomis. Jau privažiavę Vilnius — Ukmergė kelią matome kelkrašiuose daug mašinių. Žmonės, stovintys palei kelią, sveikina mus. Iki akcijos pradžios pusantros valandos. Yra laiko pavaikšioti, pasižvalgyti. Kas sruaudino mane? Žmonės

sur žodžiai, smerkiantys Molotovo-Ribentropo pakta, Hitlerio ir Stalino gudrus veidai. I akis krinta svastika. Bet tuo nusiraminame — ji apibréžta raudonu ratu:

„Fašizmui — nel!“

Ant kelio ant žalios pievelės susirinko minia žmonės: statomas paminklas tū sunikų metų aukoms.

rajonus veda į Rygą, prie Laisvės statulos, ir pasibaigia prie Toompoje, bokšto Taline. Ignalinos rajono gyventojai taip pat dalyvavo akcijoje, „Baltijos keliai“, sudarę gyvąją grandinę 246—248 kilometrų keliu Vilnius—Ukmergė ruože.

Iš Sniečkaus į Ignaliną išvažiavo du autobusai, kur įsiungė į mašinų ir au-

susirinko kaipli Šventėje, atvyko Šeimomis, apsirengę tautiniams rūbais, su gėlėmis, vėliavėlėmis ir vėliavomis. Mirga veidai — seneliai, jaunimas, vaikai, visų nuotaika puiki. Cia rankose ir gedulo juosteles, ir žvakės, jos uždegtos tū atminčiai, kurie nukentėjo nuo stalininės represijos. Atidžiai skaitome lozongus, transparantus — vi-

19 valanda, sudažydami grandinę, žmonės ir įvairius žmonės ir įvairias tikslais dalyvavo šioje akcijoje. Galu tvirtinti, kad Ignalinos rajono žmonės neneš nei antitarybinį, nei rusų tautų žeidžiančių lozongų. Ir negalima pagal grupelės žmonių pasisakyti spręsti apie visos liaudies mintis ir nuotaikas.

T. LELINA

Trumpai

...Urao mokslininkai sukurė energijos įrenginių, kuris teipia kuriunėje ar krepšyje. Jis veikia visiškai tyliai. Elektrocheminio srovės šaltinio pagrindą sudaro gamtinės dujos ir oras. Įrenginio svoris apie 30 kg.

...Saransko įmonės „Mordovstroy“ darbininkai, išeidami į pensiją, gauna po 5000 rublių. Jie išmokamai vyrams, išdirbusiems įmo-